

Nro 28.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Octobernek 4-dik napján 1793.
esztendőben.*

Frantzia Ország.

A' miólta a' N. Gyűlésnek végzéséből *Párisban*, a' házaknak éjjeli vizsgálása ismét fel állott, azóltától fogva, sok gyanús személlyek fogattat-
tak el, ezek között az előttünk isméretes *Báró Trenk* is; de a' ki ártatlannak találtatván, ismét szabadon bocsátatott. A' gazdag pénz váltók, ke-
reskedők, és *banquierek* között is sokan hányat-
tattak tömlötzre, a' kik ellen leg nagyobb gya-
núság vagon, hogy ők nemcsak az *Angliai*, ha-
nem más tartománybeli kereskedőkkel is levelez-
nek, és ők a' belső nyúghatatlanságnak 's pártossá-
goknak titkos indító okai. — Sept. 6-dik nap-

ján tartatott ülésben kemény végzéseket hozott a' N. Gyűlés a' Frantzia közönséges társaságba vagy múlatók, vagy más nemzetbeli lakosok iránt. Illyetén elő-járó beszédet ragasztott a' N. Gyűlésnek előülője, a' majdan le iratatandó decretomok eleibe: Minthogy *úgymond*, a' N. Gyűlés jól megfontolta, hogy az ellenséges hatalmasságok, minden nemzeti, és hadi törvények ellen, még olly embereket is tettenek magok ellenséges tzélyaiknak elzközeivé, a' kik iránt mind ekkorig sok jó tétéménnyel, és gazdálkodással viseltetett a' Frantzia nemzet; e' mellett minthogy a' közönséges jó ollyatén bátorságot elzközlő rendeléseket kíván, mellyeket mind eddig felebaráti szzeretetből meg vetni kívánt; arra való nézve tettzett a' N. Gyűlésnek el végezni: 1. Hogy mind azok az idegenek, a' kik a' Frantzia közönséges társaság ellen hadakozó hatalmasságoknak tartományaikból valók, bátorságos házakban árestomban légyenek, mind addig, mig más rendelés fog rólok tétettetni. — 2. Ki vétetnek közzülök a' fabrikákban, manufacturákban, és műhelyekben dolgozó mivesek, kézi mesterséget gyakorlók, hogyha két jó patriota polgártól tanúbizonyság levelet mutathatnak a' felől, hogy ők is hiv lakosokat illető indulattal viseltetnek a' Frantzia köz. társaság iránt. — 3. Azok is ki fognak azok közzül vétettetni, a' kik semmi mesterséget nem gyakorolnak ugyan, de még is elegendő próbáit adták a' Frantzia közönséges társasághoz való jó indulattyaiknak. — 4. Ezen végzésnek közönséges ki hirdettetése után, harmadnap alatt kötelesek lesznek, minden idegen nemzetbeliek republikánusi indulattyokat magok előjáróik előtt meg bizonyítani. — 5. Az illyenek eggy jó vendéghez illő bátorság levelet fognak nyerni az előjáróktól, mellyet szüntelen magoknál hordjanak. — 6. Minden idegenek, a' kiknek vagy bankjok, vagy pénz váltó székek vagyon; sőt még azok is, a' kiknek semmi birtokok nintsen, árestomba tétetessenek. — 7. A' kik vagy a' Fr. közönséges társaság ellen ölzve szövetkezett hatal-

masságok spionáinak lenni, vagy a' ki költözött Frantziákkal levelezni tapafzaltatnak, halállal büntetessenek meg. — 8. A' kik ezen végzéseknek ki hirdettetése után harmad nap alatt ilendő előjáróik előtt meg nem jelenédenek, 10 ezrtendeig tartó vasra ítélessenek, ki vévén azokat, a' kik vagy jelen nintsenek, vagy nyavalyáik miatt nem jelenthetik magokat. 9. Azokat a' *Lüttichi*, *Brabantzai*, *Hollandiai*, és *Moguntzai* embereket, a' kik igaz patriotismusok miatt oda mentenek. 10. A' kik a' Frantzia nemzet ellen hadakozó fejedelmeknek tartományaikból ezen végzéseknek ki hirdetések után Frantzia Országba fognak menni, úgy nézetteknek, mint annak valóságos ellenségei. — 11. A' nevelés végett Frantzia Országba küldetett idegen nemzetbeli gyermekek is meg maradhatnak ottan, hogy ha elegendő patriotismust mutatnak. — — 12. A' Frantzia nemzet ellen nem hadakozó tartománybeliek is ezen fel tétellel maradhatnak ottan meg; hogyha pedig nintsen benne elegendő patriotismus, ők is takarodjanak ki a' Fr. köz. társaság birodalmaiból.

Továbbá két nevezetes végzéseket hozott a' N. Gyűlés. 1. Hogy minden táborig szedők vevők 1789 dik ezrtendőtől fogva való szerentsés állapotokról adjanak számot, és hogy azok a' közönséges hivatalban lévő személlyek, a' kik meg nem mutathatták, hogy ők igaz úton módon gazdagodtanak meg, örökre veszessék el polgári jussaikat, 's minden örökségek a' nemzet kints táraiba takarittasson. — 2. Hogy a' Fr. Országban fekvő jószágokat biró Spanyoloknak, Anglusoknak, Austriacusoknak, és Pruffzusóknak, egygy szóval, minden Frantzia köz társaság ellen hadakozó nemzetekből származtaknak örökségeik foglaltassanak el, a' Fr. köz társaság javára. — Ezeknek el végeztetések után egygy *mechanicus*, egygy olly új forma ágyúnak nemét mutatott bé a' N. Gyűlésnek, mellyel egygy sütéssel négygyzer lehet löni. Ez az új találmány az hadi dolgok-

ra vigyázó Commissiohoz küldetett, olly véggel, hogy evvel próbát tenne, és ha jónak találná, tenne arról illendő jelentést.

Az Olasz Országban táborozó Fr. seregekhez ment N. biztosok, illyetén foglalatú levelet irtanak a' N. Gyűlésnek, hogy ők az ottan táborozó seregeknek egygy részét *Toulon* ellen víszik — hogy *Chardeaux* Generállal a' leg jobb rendeléseket tették annak vissza vételére — hogy úttyokban a' lárma harangokat meg vonatván, minden fegyver viselésre alkalmas lakosokat elkészítették — hogy halván a' *Touloni* pártosoknak fejeik, a' patriota seregeknek oda lejendő meneteleket, többnire mind el futottanak — hogy a' kiket közülök kezekre kerithettek, tömlötzőkre hányatták *Marsiliában* — hogy 2000 el tsábitatott parasztok légyenek *Toulonban*, kiknek feleségeiket, és gyermekeiket el fogatták, hogy így azokat honynyaikban való menetelekre kényszerithessék — hogy a' patriota előjáró seregek, tsak egygy órányira legyenek *Toulontól*, a' fő quártély pedig két órányira — hogy fel fogják a' várost kérni, és ha kapukat nem nyitándanak előttök, a' földig le rontani — hogy *Marsilia* és *Toulon* között való égyyesség félben szakasztatott — hogy *Bruneth* Generál, és *Trugolf* contre admirál részesek vóltanak a' *Touloni* lakosoknak haza el árulásokban — hogy *Marsiliában* eggynéhány pattantyús compániák állittattak fel, és 40 vagy 50 ezerre megyen a' *Toulon* ellen ment patriota katonáknak számok.

A' napnyúgoti *Pyraeneus* hegy alatt táborozó Fr. seregtől az a' tudósítás érkezett a' N. Gyűléshez, hogy a' Spanyol Orzági hadi miniszternek *Camperlannak* fia, a' ki idegen köntöst vévén magára a' külső vigyázatokon lévő ör. állókat meg akarta kémlélni, el fogattatott légyen. Hasonló szerentsétlensége vala *Pith* Angliai első minister unokájának is leg közelebb, kikről az végeztetett, hogy mind ketten Párisba vitettesse nek, és valameddig vége nem lészzen a' hadako-

zásnak, szabadon ne bocsátassanak. Ennekfelette azt az örvendetes hirt is vette a' Nemz. Gyűlés Sept. 8-dik napján, hogy a' patriota seregek, *Mont-libre* vidékén a' Spanyolokat meg verték, nemcsak, hanem e' mellett *Bellevere* Spanyol erősséget, és *Pujizerda* városát is el vették, holott sok tábori eszközöket és magazinumot találtak. — Ellenben *St. Maloból* azt a' kedvetlen hirt vitte egy oda való polgár, hogy az oda való polgári előjárók a' jó patriotákat tömlöztökre hányták, és azoknak, a' kiktől el szedette fegyvereiket a' közönséges jóra vigyázó Commissió, ismét fegyvert adtanak kezeikbe.

Régen nem vólt a' N. Gyűlés tagjainak olly jó kedve, mint Sept. 10-dik napján tartatott ülésben, halván a' hadi miniszternek szájából, hogy *Houschárd* (olvasd *Husárd*) Sept. 8-dik napján diadalmat vett az Anglusokon — hogy sok tábori eleséget és eszközöket nyert — hogy *Dünkerka* fel szabadúlt az ostrom alól — hogy a' Hollandusok is *Wervick* és *Melin* közt vissza nyomattattak — hogy *Ypernt* el foglalták a' Frantziák s. a. t. Eggy *Duhem* nevű tagja a' N. Gyűlésnek halván ezt így szóllott: Így hát újjobbban bé tettük lábainkat Belgiomba; hanem már most okosabbaknak kell lennünk, mint vóltunk a' múlt esztendőben; nem szükség, hogy a' szabadság fáját ottan fel állongassuk; ez a' tréfa többbe került nekünk 1200 milliommál — jobb lesz az el foglaltatott városokat minden tábori eszközöktől és tár házaktól meg fosztani, és Párisba küldetni a' Belgiomi szenteket. Jó lesz! jó lesz! úgymond az egész gyűlés, úgy kell lenni a' dolognak.

Úgy hallatik *Lyon* városáról, hogy a' lakosok nagy erővel ki ütven az ostromló patriota seregeket keménnyen meg verték, 4000 közzülök le vágta, és minden tábori eszközeiktől meg fosztották vólna; most pedig ellenkező tudósítást olvasunk a' Párisi levelekből. Ezek közönségesen azt hirdetik, hogy *Lyonnak* ostromoltatása most forr leg jobban; hogy a' leg szebb épületek,

's velek égyütt a' fegyveres ház is minden benne lévő hadi eszközökkel égyetemben ölvve égték; hogy az oda való *Muskadinsok* (igy nevezetnek *Lyonban* azok a' tzipra ifjak, a' kik legvitézebb módon viselik magokat, és a' szolgálaton kívül, élznek, ifznak, és báloznak) ki ütöttek ugyan a' patriota seregekre, hanem sokakat levágván közzülök a' dragonyosok, viffza futottanak a' városba; hogy a' *Lyon*i pártosoknak fejek a' hazájokból ki költözött nemesekből valók, és ezek nem engedik, hogy a' *Lyon*iak fel adják magokat; végtére, hogy a' városnak egy nagy része a' benn lévő katonaság ellen fel támadván, rész szerént meg öldösték, rész szerént ki üldözték magok közzül, és már mind a' város, mind a' manufacturás és fabrikás műhelyek, a' patriota seregeknek kezekbe estenek.

Bizonyosnak lenni mondatik, hogy sok titkos baráttyai vagynak Párisban a' szerentsétlen királynénak, a' kik titkon ki akarták ötet a' *Conciergerie* fog házból szabadítani, 's bátorságos helyre vinni; hanem nem szolgált nékik a' szerentse. Azóltától fogva minden előbbi vigyázói és szolgálattyára rendeltetett személlyek meg változtattak; az ajtókra kettős, sőt a' fog ház ablaka eleibe is, három nadrágtalanok állitattak vigyázatra, a' kiknek a' porkolábon, és annak feleségén kívül mást senkit sem szabad a' királynéhoz bé botsátani, avagy véle beszélleni engedni. A' kikre a' gyanúság esett, a' királyné ki szabadítására nézve, rész szerént meg fogattattak, rész szerént meg fosztattak hivatallyaiktól. Egy polgári előjáró tsak azért tszitatott ki a' többiek közzül, mivel süveg véve állott a' királyné előtt. Egy másik azért vettetett árestomba, mivel egy bokkrétát adott a' királynénak, mellyben rejtetett tzedulátskán ezek az igék valának: *elég pénz és ember vagyon kigyelmed szolgálattyára.* A' *Tempel* fog háznak biztosa azért vesztette el eddig való kenyérét, mivel a' *Delphinusnak* jobb neveltetést adattatni kívánt s. a. t.

Fülében menvén a' Nemz. Gyűlésnek, hogy *Tung* Generál, a' ki nem született Frantzia, a' réa bízott seregeket el hagyta volna, azt a' végzést hozta, hogy minden idegen nemzetből származott, kórmányozó Frantzia Generáloktól, mind a' vizen, mind a' szárazon el vétetessen a' kórmány, és született Frantziáknak adattasson által. — A' minthogy leg ottan *Kellermann* Generálon, és *Omearan Dünkerkának* commendánsán el is kezdetett ennek a' végzésnek teilyesitetése.

Anglia.

A' *Yorki* hertzegen *Dünkerka* alatt történt szerentsétienségnek *Londonba* ment hire, rendkívül való érzékenységet okozott a' lakosokban; az *oppositions*, vagy *anti-ministerialis* rész pedig titkon örvend szívében, hogy elegendő oka legyen a' ministerium bosszontatására, és a' Frantzia nemzet ellen indítatott hadakozás ellen való beszédre. *Lord Lauderdale* egy *Glasgovi* instanztiát nyújtott bé a' királynak, mellyben 40 ezer ember jegyzette fel nevét, 's kérte a' Frantziákkal való hadakozásnak félben szakasztatását. — Ellenben mind a' király, mind a' ministerium álhatosak fel tételeikben, és azt végezték, hogy ennekutánna még nagyobb erővel folytattasson a' Frantziák ellen való hadakozás, mint eddig, mind Európában, mind a' két Indiákon. Mindjárt 27 hajó rakatott meg tábori eszközökkel 's eleséggel, és küldetett *Dünkerka* felé. Hogyha az idő és a' környül állások engedik, ismét hozzá fognak az említett várnak ostromlásához; 6000 Scotus és 10000 Anglus katonák parantsoltattak készületben lenni. Az *Antilli* szigetekre rendeltett seregek, napkeleti Indiákra fognak küldettni. Egy szóval, minden mozdulásban vagyon Nagy Britanniában, de nem mindnyájan egygy végből, egygy része a' nemzetnek bosszút akar magáért a' Frantziákon állani, más része pedig az avval való békességet ohajtya, és szorgalmaztattya.

A' nem régiben napnyúgoti Indiáról *Londonba* és *Liverpólba* érkezett kereskedő hajók, többnire nádmézzel, mahagony fával, gyömbérrel, kafféval, castor olajjal, Madejrai bórral, bőrökkel, elefánt tsontokkal, s. a. t. vóltanak meg rakatva.

Minap *Londonhoz* nem messze egy *Penryn* nevű helységben, menyegzöt tartván egy Anglus pap, a' tántznak heve közt egy gyertya szikra pattant a' menyasszonynak muslinból készült ruhájára, mellyből támadott tűz, mind a' Vénus óltárára készített áldozatot, mind a' házi gazdát, házával égyütt meg emésztette. — Ehez hasonló szomorú történet esett ennekelötte mintegy 15 esztendővel Lengyel Országban, *Csartorinszki Adám* Lengyel hertzeg, 16 esztendős igen szép, és kellemetes hertzeg kiss-asszonyán, a' ki hosszú selyem tafota ruhába fel öltözve, a' belső tűzello' eleibe álván, felső ruhája, nem tudatik mi módon, tüzet kapott, annak lángja egész köntösét égyyszerre el borította, és minekelötte valakinek tudtára esett vólna, meg fojtotta, és egészen meg emésztette a' gyönyörüséges hertzeg kiss-asszonyt. — Mind a' két szomorú példa tanúságára lehet a' piperéskedni, 's bálozni szerető hadjonoknak, és ifjú asszonyoknak.

Hadi Történetek és Környül állások.

Minekutánna diadalmat vettének vólna a' *Frantiák* a' *Yorki* hertzegen, imitt amott a' Cs. K. seregeket is meg támadták. Sept. 15-ik napján reggel 7 és 8 óra közt, mintegy 12 vagy 14 ezer emberrel ütöttek *Boliö* F. M. Lajtinántra *Cortrictól*, *Austriai Flandriának* a' *Lys* partyán fekvő várossától nem messze, és bizonyosan ki is mozdították vólna helyéből, hanemha a' *Boliö* regimentének égyik kapitánya *Malcam* bal oldalokba tsapott, 's az által félelmet indított vólna bennek. Mellyet észre vévén *Boliö* F. M. L., egész erejét ölvve vonta, és *Meninig* tólta el őket. —

Szerentséjére 4 batallion gyalogsággal, és 6 escadron lovassággal érkezvén segítségére *Erbach* F. M. L. még nagyobb vér szemet kapott, a' *Meninen* kívül készített battériákat és sántzokat elfoglalta, a' Frantzia seregeket még zavarta, 's onnan tovább üzte. A' Frantzia arriergardét, az az, háúl menő sereget, melly a' többinek *Lys* vizén lévő keskeny hidon lett által menetelét fedette, mind eggy lábíg le vagdalták az *Eszterházi* hufzárók, a' *Carajtzai* könnyű szerű regementje, és két Anglus escadron. Az itten el hüllott Frantziáknak száma 500, az el fogattattaké 200 emberre ment. Részünkről mintegy 100 ember hüllott el.

Az *Orániai* örökös Fejedelem eddig való táborát el hagyván, *Gentbe* (deákúl *Gandavumba*) a' Flandriai Grófságnak fő várossába ment által, a' honnan két levelet is irt immár a' Hollándiai rendeknek *Hágába*. Az *elsöben* arról teszen jelentést, hogy *Haluin* 's *Wervick* közt reá ütöttek a' Frantziák, és ámbár bámulásra méltó vitézséggel viselték légyen is magokat az Hollándiai seregek, mindazáltal kéntelenitettek az ellenségnek nagy ereje miatt, rész szerént *Harlechbe*, rész szerént *Rouselaerbe* magokat vissza húzni. Igazán meg vallya a' Fejedelem, hogy ezen tsatában sok derék vitézeket és hadi tizteket vesztett légyen el. A' sebbe esteknek számok sem kevés. Ezek között vagynak az *Orániai* örökös fejedelemnek testvér öttse *Fridrick* hertzeg, Gróf *Wartensleben* G. Májor, (Gróf *Wartensleben* Cs. K. F. M. Lájtinántnak testvér öttse, a' ki maga is Hollandiából származott ide), a' *Darmstadti* hertzeg *Krisztián*; a' meg hóltak közt pedig *Theugnadel* Obrist-lájtinánt, a' granatéros batallionnak commendánsa, *Stihrum* és *Graevestein* az Hollándiai Gárda regementből. Az utólsóbb levelében pedig azt adja a' Hollándiai Statusoknak tudtokra, hogy ő *Deynséből* *Gentbe* ment légyen által, holott a' *Scaldis* vize fedezi a' kórmányára bizatott seregeket.

Gr. *Wurmser* lovas hadi vezérnek *Frickenfeldi* fő quártélyából Sept. 26-dik napján a' *Bétsi* hadi Cancelláriához küldött jelentése szerént, azon hólnapnak 21-ik napjától fogva néhány apró tsatákon kívül, leg kissebbet sem mivel az ellenség a' *Rajna* vizének bal partyán. Azonban a' Cs. K. seregek jobb szárnya előtt 9 ágyúra való erőss redutát tsinálván, meg parantsoltatott *Waldeck* hertzegnek, hogy az ellenséget abból hajtaná ki és azon redutát rontaná öfzve. Melly parantsolatnak tellyesítésére a' leg alkalmasabb rendeléseket tette *Waldeck* hertzeg, és *Cospoth* Gen. Májor kórmánya alatt ki küldetett seregek által, Sept. 25-ik napján követett éjjel, nemcsak kiüzte azon redutából a' Frantziákat, hanem e' mellett 250 embert közzülök le is vagdaltatott, 2 ágyút el fogatott, és az egész munkát semmivé tette. A' miéink közzül 15 emberre ment a' veszteség.

Frankfurtból jött magános levelek által tudósítatunk, hogyha a' Császári Királyi seregek valamivel elébb meg támadták volna a' *Weisenburgi* Frantzia lineákat, bizonyosan által bújhattak volna azokon — A' Septembernek 12-dik és következő napjain történt tsatákról, azt olvassuk a' *Frankfurti* magános levelekből, hogy 150 főből álló Fr. sereg támadta légyen meg a' Német seregeket. Elsőben *Weisenburg* és *Lauterburg* közt, holott győzedelmeskedtek is az égygyesült seregeken. Sept. 13-ik napján *Saarloistól* nem messze *Kalkreuth* Pr. Generálra is rajta ütöttek, de vissza verették. Következett napon a' *Brunsvigiai* uralkodó hertzeg ellen próbáltak *Pirmasens* mellett szerentsét, a' ki őket egészen megverte, sok ágyúikat el nyerte, egynéhány ezret le vágott, 's el fogott közzülök.

Berlinből azt írják a' *Pirmasens* mellett, Sept. 14-dik napján történt tsatáról, hogy minikutánna a' *Brunsvigiai* hertzeg a' Frantziákat egészen öfzve törte, 22 ágyúikat el nyerte, 's három ezret közzülök el fogott volna, az élet-

ben meg maradtak tulajdon táborokat fel gyűjt-
ván, *Bitsch* városába vonták magokat. Még az
is iratik *Berlinből*, hogy a' Pruszsziai király e'
mostan folyó hólnapnak 18-dik napján *Berlinbe*
fogna érkezni; a' Gárda batallionoknak, mely-
lyek a' királlyal égyütt honnyokba fognak men-
ni, el is készitetett immár *Potzdámban* a' quár-
tély. A' királynak haza menetele után fog a'
két királyi hertzegeknek mennyegzőjök tartatni,
a' kik két egy testvért jegyzettnek el magok-
nak u. m. a' *Baaden-Durlachi* Marchionak leá-
nyait *Friderikát* és *Louisát*.

Hannóverában költ magános levelekből ol-
vassuk, hogy az Angliai Printzet *Adolfot* és *Frey-
tag* Feldmarsalt, egy *Wagenheim* nevű hadnagy
szabadította volna ki a' Frantzia fogságból, a'
ki Sept. 7-ik napján, a' Hannóverai második és
harmadik granatéros batalionokkal ellenek men-
vén, *Rexpoida* nevű helységet, holott számos el-
lenség feküszik vala, meg támadta, el üzte, so-
kakat el fogott, le vagdalt, és így mind a' ket-
tőt szerentsésen el hozta. — Az Angliai hertzeg
Adolf, a' ki ezen tsatában mind fején, mind
karján sebet kapott, mingyárt vizsgálta tért Lon-
donba.

A' Felséges Pruszsziai király *Edichhofenből*
Burgweilerbe ment quártélyba Sept. 18-dikán, ot-
tan szállottak a' Pruszsziai seregek is táborba. —
Rüchel Pruszsziai Generál 5 batalion gyalogság-
gal, és 10 escadron lovassággal váltotta fel B.
Splényi Gábort F. M. Lt, a' honnan ez a' kór-
mánya alatt lévő truppokkal a' Gr. *Wurmser* cor-
pusához ment.

Béts.

Közelebb múlt hólnapnak 30-dik napján holt-
meg itten, az előbbi *Muszka* követ, hertzeg *Gal-
licin Demeter Micheilevitsch*, az Orosz Császárné-
nak belső titkos tanácsossa, valóságos komor

nyikja, a' Szent *András*, *Newfzki Sándor*, a' Sz. *Wladimir*, és a' Sz. *Anna* vitézi rendjeinek tagja, életének 74-dik esztendejében. Régúta nem sajnálotta *Bét's* városa egy idegennek halálát annyira, mint ennek, a' ki nemcsak maga kegyes viselete, másokhoz való leereszkedése, alázatossága, a' szükölködőkkel közlött jó téteményei, hanem egyfzersmind a' tudományoknak, szép mesterségeknek szeretete és bódogítása által is közönséges kedvességet szerzett magának, mind a' felsőbb, mind az alsóbb rangú emberek előtt.

Elegyes Tudósítások.

Sept. 2-dik napján igen lármás vólt a' *Grodnoi* Ország Gyűlése, mellynek főképen való oka e' vala, mivel 2 batalion granatérosságot, és 4 ágyút küldött az Orosz követ a' *Grodnoi* kastélynak udvarára, mindazért, hogy a' Lengyel királynak személljét bátorságossá tehesse, mind kiváltképen azért, hogy a' Lengyel Senátorokat, és Nunciusokat a' Prussziai követ által kívántott tellyes hatalmú delegatiónak ki rendelésére kényszerithesse, melly végét következő napon el is érte.

A' Pápa ő Szentsége múlt hólnapban harmadnapi hideglelésbe esett, mellytől mindazáltal a' china gyükernek rendes vétele által szerentsésen meg szabadúlt. Másként *Peruviai* héjnak nevezetik ez az hathatos elzköz, a' melly 1638 esztendőben találtatott fel Amérikánek *Peru* nevű tartományában. Innet hozattatott 1640 esztendőben a' *Jesus* szerzetén lévő papok által Európába.

Egygy igen gazdag *Valenti* nevű Báró kiss asszony hala meg múlt hólnapban *Rómában*, igen nagy vénségében, kinek semmi maradékai nem lévén, sok felé testálta gazdag örökségét. Nevezetesen kintsének leg nagyobb részét a' *Jesus* nevét viselő rendnek hagyta, olly fel tétellel, hogy ha ez a' papi rend hat esztendő el forgása alatt

ismét fel állítatik, annak adattasson a' kintse által, ha pedig nem, két nevezetes *Római* templomé legyen, u. m. a' *Jesus* és *Sz. Ignácz* neveiket viselő templomoké.

Múlt hólnapnak közepe tájján egy hadnagy itiltetett a' Párisi revotionalis Izék által halálra, a' ki ennekelötte a' *Monsieur*, az az, a' *XVI Lajos* idösb testvér ötsének gyalog regementénél szolgált. Halálának oka vólt hazájából való ki költözése, és ismét oda lett vissza térése. Halálos sententziájának hallására így szóllott: *A' mint éltem, úgymond, úgy is halok meg; bizonyossan meg fogja az itilö szék halálra lett sententziázta- tásomat bánni, 's minden meg láttya, hogy bé tel- lyesedik beszédem.* Az előülő nem figyelmeztvén semmit is beszédére, ismét a' tömlöztbe küldötte ötet. A' birák eiöl lett el menetelében így szóllott: *Uraim örömmel meg halok, mivel jól tudom, hogy nem sokára XVII Lajos fog a' Frantziákon uralkodni.* A' jelenvalók pedig ezt kiáltották után- na: *Nem nem, gonosz ember, éllyen a' Fr. K. Tár- saság!* Minekutánna a' halálos teátromra fel lé- pett vólna, teli torokkal eggynehányszor ezt ki- áltotta: *Éllyen XVII Lajos!* — Kezeinek a' hó- hér által lett meg köttetése után, a' népre köp- dösött, és ezen kiáltozásra: *Gvillotinárá, Guil- lotinára,* így kiáltott vissza: *Mindnyájan gonosz emberek vagytok, ti nem fogtok fejeiteknek el vága- tatásával meg tiszteltetni, hanem fel fogtok okoztat- ni, és nem sokára XVII Lajos leszen a' királyó- tok.* A' Guilotinehoz közelebb vitettetvén, 's ar- ra függesztvén szemeit: *Valójában, ugymond, nem rossz találmány, erre el katzagván magát, mig tsak feje derekától el nem választatott, szünte- len így kiáltozott: Éllyen, éllyen XVII Lajos ki- rály.*

Magyar Ország.

Pest 28-dik Sept. — A' múlt hólnapnak 26 dik napján ezen Tts. Ns *Pest, Pilis,* és *Sólt* törvényesen egybe kaptsolt Vármegyék' építő

székek tartatván, még pedig Budán az Ország házában, a' mi hertzegi virtusokkal fényeskedő királyi hertzeg Nádor Ispányunk, 's égyfizersmind fő Ispányunk előülése alatt, mondhatom, a' mi érésünkre sohol még egész országunkban olly pompás építő szék nem vólt, a' mellyben koronás királyunk testvérje tett vólna a' Statusoknak tellyes megelégedésekkel tiszteket, 's a' hol annyi nagy urak, mint hertzeg Primásunk, Országunk Birája, egy szóval országunk nagyjai, 's más Vármegyéknek is tagjai, meg jelentek vólna, mint ezen az építő széken, 's a' hol olly szépen folytanak vólna a' dolgok mint itten. Bé lépven királyi hertzeg fő Ispányunk közinkbe, először is ő hertzogségét, hertzeg Primásunk tsinosan folytatott deák beszédével köszöntötte, azután ő királyi hertzogsége az öszve gyült temérdek Rendekhez, maga érzékeny szavait deák nyelven folytatta, annak végzésével Vice Ispányunk Tts Consiliarius *Szili József* úr, az eddig való tiszttviselőknék is képekben el bútsúzván, 's a' Vármegye petséttyét ő királyi hertzogségének kezébe adván, a' hivatalokra választandó érdemes személlyeket ki nevezte. Kik közzül köz akarathól választattanak, ezen érdemes személlyek, kiknek neveiket az ide rekelztett laistrom bőven meg magyarázza. A' candidatusoknak neveiket, még mind ez ideig is meg nem kaphatván, azt meg sem küldhetem, hanem azzal is, ha szükséges lesz, rövid idő alatt szolgálhatok; úgy a' mondott deák beszédekkel is. Afzszonyságok is elegen meg jelentenek ezen építő széken, kár vólt közzülök is nem restaurálni. — Az igaz, hogy a' mi Vármegyénk kényeskedhetik, és büszke lehet a' maga fő Ispányával, mert soha az ország egy lépést jobbat nem tehetett vólna, mint mikor ezt a' nemzetünket különösen kedvellő fejedelmi hertzeget választotta Nádor Ispánynyának.

A' választattaknak neveik.

Ord. V. Ispány Szily József. Subst. V. Ispány Latzkovich György. Fő Notárius Onody

Sigmond. 1-ső V. Notár. Szentkirályi László. —
2-dik V. Notár. Szeletzky Antal. Honor. V. No-
táriusok, Gróf Cziraky Antal Móses, Ottlik Dá-
niel, Balogi János.

Eggyik Generális Perceptor Gyurtsányi Ist-
ván; másik Richter András.

Ketskeméti Járásbeli fő Szolgabíró: Szabó Já-
nos. V. Szolgabíró Szalay Mihály. — Esküttek
Tormási István, Dubravitzki Bálint.

Pilisi Járásbeli fő Szolgabíró: Bitsky Sándor.
V. Szolgabírák: Kováts János, Frübajsz Antal. —
Esküttek, Tomtsányi Miklós, Setét Antal, ifjabb
Misky Ferentz.

Váizi Járásbeli fő Szolgabíró: Veres István.
V. Szolgabírák Majthényi Pál, Gofztonyi Mihály.
Esküttek Egri Márton, Székely Károly, Benke
Ferentz.

Pesti Járásbeli fő Szolgabíró: Rákovszki Fe-
rentz. V. Szolgabíró Darvas László, ifjabb So-
mogyi Antal. Esküttek, Szluha László, Cserna
István, Csontos István.

Sólti Járásbeli fő Szolgabíró idősb Madarasi
István. V. Szolgabíró Kovatsótzai László, Kováts
György. Esküttek, Csemmitzki Gábor, Turi Sá-
muel, Német János.

Ord. Fiscalisok, Muslaj István, Kandó Jó-
sef. V. Fiscalis Sárközi János. Honor. V. Fis-
calis ifjabb Madarasi István. Part. Perceptorok
Szabó Dániel, Sütő József, Bobits Antal. Regis-
trator Balla Gábor. Rat. Exactor Iványi László.

Fő Commissarius idősb Miskej Ferentz. En-
nek adjunctusa Halász Ferentz.

Contractionalis Commissariusok Szentkirályi
Antal, Tenke András, Sulyok János.

Transennalis Comissariusok, Tót Antal, Jan-
tsits Károly, Bússi Mihály.

A' hidak és töltések Inspectorok, Jeszenszki
László.

*

*

*

Múlt *Juniusnak* kezdetében azt ígértem a'
két N. Magyar hazának, hogy ha életemnek, és

egésségemnek fognak az egek kedvezni, tehát jövő 1794 dik esztendőre, egy Magyar *Almanakot* fogok készíteni, melly igéretemet bé is igyekezem tellyesíteni. Ugyan akkor azon esedeztem a' Tek. Vármegyék tiszttviselőinél, nevezetesen a' Notárius uraknál, hogy mivel ezen *Almanakba*, nemcsak az Európai uralkodó fejedelmeknek, familiájoknak; nemcsak a' két Magyar hazában lévő egyházi és polgári fő hivatalosoknak, hanem eggyfzersmind minden Vármegyebeli tiszttviselőnek is neveiket bé fogom iktatni: ahozképest ne terheltesse nek azoknak neveiket, leg fellyebb múlt Augustusnak végéig nékem fel küldeni. Fájdalommal tapasztalom, és panaszkodhatom a' két Magyar hazának füle hallattára, hogy a' Magyar Országú Számos Vármegyék közzül még eddig csak 10 Vármegyék u. m. *Pest, Turótz, Trentsén, Szabóts, Vass, Sáros, Gömör, Somogy, Szathmár,* és *Heves* Vármegyék tellyesítették alázatos kérésemet, a' többi pedig eggy sem. Én a' hazának hasznáért éjjeli édes álmaimat is félbe szakasztom; ellenben a' Tek. Vármegyéknek tisztt urai csak eggy fertály óráig tartó könnyű munkájok által sem kívánnyák hasznos igyekezetemet boldogítani. Hanemha még ezen folyó hólnapban tellyesíteni fogják a' fellyebbnem nevezett Tek. Vármegyék alázatos kérésemet, kéntelen leszek, vagy már sajtó alatt lévő Magyar *Almanakomnak* nyomtattatását félben szakasztani, vagy azoknak a' Vármegyéknek, mellyek restellik kívánságomat tölteni, neveiket abból ki hagyni. Erdélyből is csak két Vármegyék u. m. *Alsó Fejér,* és *Hunyad* Vármegyékből vettem e' tárgy iránt tudósítást, a' többiből pedig eggy tseppet sem. Esedezem a' Tek. Vármegyéknek, hogy a' fel küldtetendő tudósításban a' Szolgabiráknak, Eskütteknek, Commissariusoknak, All Perceptoroknak, sőt még a' seb orvosoknak neveiket is, a' processusok, avagy járások szerént méltoztassák fel jegyezni, és mennél elébb fel küldeni.